

Algemeen	
Onderwerp	Afspraken MRA Duurzaamheid Top
Verspreiden	Ja
Contactpersoon	Simon Miske
Eenheid	Sturing
E-mail	s.miske@regiogv.nl
Kenmerk	19.0014296
Datum	20 oktober 2019

Voorstel

- 1) Instemmen met de afspraken van de MRA Duurzaamheid Top 2019
- 2) Deelname aan afspraken MRA Duurzaamheid Top 2019 met positief advies voorleggen aan de colleges van de regiogemeenten

Kernboodschap

Als uitvoering van de MRA Actieagenda zijn er concept afspraken MRA Duurzaamheid Top opgesteld met vijf concrete projecten. Tijdens de MRA Duurzaamheid Top op 18 oktober in Almere is gevraagd aan te geven op welke onderdelen we als regio Gooi en Vechtstreek, onder voorbehoud, willen samenwerken binnen de MRA en welke we met een positief advies willen voorleggen ter besluitvorming.

Dit voorstel adviseert over deelname aan verschillende projecten, gebaseerd op inhoudelijke argumenten, financiën en capaciteit.

Aanleiding

Metropoolregio Amsterdam heeft op 18 oktober jl. een Duurzaamheid Top georganiseerd. Tijdens deze Top zijn de diverse onderdelen besproken en is, per project, gevraagd aan de vertegenwoordigers van gemeenten en beide provincies of ze, onder voorbehoud, willen deelnemen.

MRA heeft de concept afspraken MRA Duurzaamheid Top opgesteld voor de komende twee jaar om invulling te geven aan de gewenste versnelde inzet op het gebied van klimaat en duurzaamheid. Dit is een uitvloeisel van de bestaande MRA Actieagenda. Het gaat om de volgende projecten:

- Concretiseren gezamenlijk duurzaam inkopen en opdrachtgeven
- Samen vormgeven van circulaire aanpak textiel
- Komen tot circulair bouwen in de MRA via het driejarig Regionaal Programma Cirkelstad
- Onderwijs- en arbeidsmarktkansen op het terrein van verduurzaming en energietransitie
- Monitoring en verantwoording duurzaamheid

Doel

Dit advies is opgesteld ter ondersteuning van de lokale besluitvorming door de colleges in de regiogemeenten over de deelname aan de afspraken MRA Duurzaamheid Top. Het zorgt voor regionale afstemming en streeft naar een regionale aanpak /inzet.

Argumenten

- 1) *A. Advies is integraal opgesteld en afgestemd met de regiogemeenten*

Het advies over deelname is opgesteld vanuit inbreng van de beleidsterreinen mobiliteit, duurzaamheid, grondstoffen, cultuur en economie met inbreng vanuit Regio GV en de gemeenten. Regionale afstemming zorgt voor een regionaal eenduidig geluid binnen de MRA en maakt regionale inzet/aanpak mogelijk. Per onderdeel is een advies opgesteld (zie bijlage 1).

Voorgestelde projecten zijn inhoudelijk interessant om aan deel te nemen, de MRA-schaal biedt meerwaarde en de benodigde middelen die we hiervoor moeten inzetten zijn beperkt.

Projecten over circulair bouwen en onderwijs- en arbeidsmarkt dragen (in)direct bij aan de doelstellingen het speerpunt 'Een duurzaam Gooi en Vechtstreek' van de regionale samenwerkingsagenda 2019-2022 (RSA).

B. MRA Duurzaamheid Top is logisch gevolg van MRA Actieagenda.

De te ondertekenen onderdelen tijdens de Top zorgen voor een versnelde inzet op verduurzaming in de komende twee jaar. De basis voor deze versnelling ligt in de MRA Actieagenda 2016-2020. Daarbij gaat het niet alleen om de programma's die zich nu al expliciet richten op klimaat en duurzaamheid (energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie), maar juist ook om het integraal verankeren van duurzaamheid en klimaat in andere programma's en thema's van de Metropoolregio Amsterdam. Hoewel de projecten een concrete uitwerking is van MRA Actieagenda is deelname op alle onderdelen geen vanzelfsprekendheid.

2) *Bespreking in het portefeuillehoudersoverleg Milieu & Duurzaamheid is de opmaat voor besluitvorming in de colleges*

In het portefeuillehoudersoverleg vindt de bestuurlijke regionale afstemming en besluitvorming plaats dat een gezamenlijke aanpak /inzet mogelijk maakt. Samen staan we sterker binnen de MRA en kunnen we de uitvoering efficiënt organiseren. Het besluit van het portefeuillehoudersoverleg vormt de basis voor de besluitvorming in de colleges van de regiegemeenten over deelname aan de projecten voor de komende twee jaar.

Kanttekeningen

- Het hele proces en de planning van de reactietermijn midden in de zomervakantie was zeer ongelukkig. Zorgvuldige ambtelijke bespreking via de bestaande ambtelijke overlegstructuur is daardoor niet optimaal geweest. Afstemming heeft grotendeels via de e-mail plaats gevonden en is in het ambtelijk overleg Energietransitie op 1 oktober jl. besproken. Onderstaand advies is gebaseerd op reacties vanuit de beleidsterreinen economie, circulair, cultuur, mobiliteit en duurzaamheid.
- De ambtelijke advisering was gebaseerd op een in eerste instantie op 9 projecten (ipv de huidige 5) en later op een aangepaste versie met 8 projecten. In de week voorafgaande aan de Top zijn er uiteindelijk 4,5 projecten afgevallen omdat deze nog onvoldoende waren uitgewerkt en/of er onvoldoende draagvlak voor was. Deze projecten komen terug tijdens de Duurzaamheid Top in juni 2020. Het gaat om de volgende projecten:
 - Recycling van plastics
 - Stadslogistiek
 - Verduurzaming van nieuwe en bestaande bedrijventerreinen
 - Verduurzaming van cultuurinstellingen

Financiën

De kosten en benodigde capaciteit voor de projecten in dit advies zijn gebaseerd op de MRA-memo 'Voorbereiding Duurzaamheid Top; Concretiseren van financiële consequenties en uitvoeringsaspecten van de afspraken' die pas op 24 september jl. beschikbaar kwam. In sommige gevallen is zijn de benodigde middelen nog niet duidelijk.

MRA heeft oog voor de beperkte capaciteit bij kleine gemeenten. Daarom wordt naar een vorm gezocht waarin grote gemeenten de kleine gemeenten ondersteunen en het meeste werk zullen verrichten. Tijdens de Top is dit nogmaals bevestigd. E.e.a. wordt nog uitgewerkt.

Uitvoering

Gemeenten en provincie hebben tot aan het eind van dit jaar een besluit te nemen over de concept afspraken MRA Duurzaamheid Top. Daarna zal onder coördinatie van de MRA de verschillende projecten worden opgepakt. De Regio Gooi en Vechtstreek neemt namens de gemeenten deel aan de verschillende projectgroepen. Agendering en afstemming over de uitvoering vindt in de regio plaats in de regulier ambtelijke en bestuurlijke overleggen.

Bijlage(n)

Bijlage 1: Advies over 'concept afspraken MRA Duurzaamheid Top'

Bijlage 2: Concept afspraken MRA Duurzaamheid Top

Bijlage 1 Advies over 'concept afspraken MRA Duurzaamheid Top'

1) Concretiseren gezamenlijk duurzaam inkopen en opdrachtgeven

Advies Mee doen

Toelichting Inkoop van energie en circulaire bewegwijzering (beide opgenomen in 102 pakketten in de roadmap) zijn we als regio goed betrokken/mee aan de slag. Hiervoor is ook een intentieverklaring ondertekend. Niet alleen circulaire bewegwijzering maar ook verkeersborden (circulair) is een traject waar wij bij betrokken zijn. Door deelname aan deze activiteit kunnen we samen met andere gemeenten binnen MRA ervaringen delen met circulair inkopen. Aanbesteding vindt op lokaal en regioniveau plaats, niet op MRA niveau. Het toepassen van een inkooppakket hoeft pas als je als gemeente zover bent. Door samen binnen MRA op te trekken creëer je volume en markt voor nieuwe circulaire diensten en producten.

Ambtelijke is er in de regio de voorkeur voor volgende inkooppakketten:

- Bewegwijzering & verkeersborden
- Kantoorinrichting
- Realisatie en onderhoud groenvoorzieningen openbare ruimten

Binnen MRA verband is hierover ambtelijk gesproken en zijn alle wensen geïnventariseerd. Dit heeft geleid tot de vijf inkooppakketten waar de meeste draagvlak voor is (zie pag. 4 van bijlage 2). Twee van onze drie voorkeuren maken hiervan onderdeel uit.

Kosten Deze afspraak zal in beginsel niet leiden tot hogere kosten. De markt zal hier, zeker op langere termijn, zijn werk doen. situatie geen noemenswaardig financieel effect.

Capaciteit De omslag naar duurzaam inkopen en opdrachtgeven vraagt om iets meer inzet, bijv. voor het meten en rapporteren op inkoop. Het uitwerken van inkooppakketten via de MRA werkgroep inkoop wordt door de grotere gemeenten opgepakt en kunnen kleinere gemeenten op deze inzet meeliften.

2) Samen vormgeven van circulaire aanpak textiel

Advies Mee doen

Toelichting In de regio we al een eigen contract aan het maken. Zeker interessant om in MRA verband te onderzoeken hoe laagwaardig textiel verwerkt kan worden en onderzoeken hoe je lokale vervuiling tegen kunt gaan, om de kwaliteit te waarborgen.

Verwerking van luiers is als intentie van de agenda gehaald. We gaan wel door met de verder ontwikkeling en de inzameling en de recycling (i.s.m AEB) door regio vooral in te zetten op preventie en afbreekbare luiers.

Kosten Geen extra kosten.

Capaciteit Extra capaciteitsbeslag voor gemeenten. Het is moeilijk precies in te schatten hoe groot dat zal zijn.

3) Komen tot circulair bouwen in de MRA via het driejarig Regionaal Programma Cirkelstad

Advies Mee doen

Toelichting Geen van de regiogemeenten neemt nu deel aan het programma Cirkelstad. Door deel te nemen aan het onderdeel circulair bouwen kunnen we de ontwikkelingen en waardevolle resultaten die uit het programma voortkomen goed volgen. Gesteld wordt dat door te ondertekenen er tevens ook commitment wordt aangegaan voor de uitkomsten en aanbevelingen die het programma gaat opleveren door ze na 2022 te implementeren in beleid.

Niemand tekent blind voor uitkomsten en consequenties die niet bekend zijn. Dit moet dan ook als een intentie gezien worden.

Gemeente Huizen pleit voor de noodzakelijke opschaling naar bouwpartijen die niet meedoen met het programma Cirkelstad.

Voorgesteld wordt om niet als voorloper maar als volger deel te nemen aan het project.

Kosten

Als volger zijn er geen kosten aan verbonden.

Als voorloper zijn de kosten per gemeente €20.000,- voor 3 jaar. Mogelijk dat dit bedrag afhankelijk wordt van het aantal inwoners.

Capaciteit

MRA-partners die er voor kiezen deel te nemen als voorloper zullen ook capaciteit moeten steken in dit traject. MRA-partners die er voor kiezen om geen voorloper te zijn geldt dat zij kunnen meeliften door incidenteel deel te nemen aan bijeenkomsten waarin de leerervaringen uit dit traject worden besproken.

4) Onderwijs- en arbeidsmarktkansen op het terrein van verduurzaming en energietransitie

Advies

Mee doen

Toelichting

Realisatie van de ambities voor de energietransitie in de regio wordt bedreigd door tekorten aan gekwalificeerde arbeidskrachten en door het niet aansluiten van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Komt overeen met het landelijk beeld. Opening van een light-versie van een 'Werkvloer' kan goed gecombineerd worden met de ontwikkeling van één regionale energiedienstenbedrijf voor het verduurzamen van woningen. Daarnaast kan ook andere dienstverlening van House of Skills ingezet worden.

MRA-brede bundeling van initiatieven als opmaat naar een Human Capital Agenda energietransitie is dan ook nodig om effectief vorm te kunnen geven aan de energietransitie. Zonder gezamenlijke inzet dreigt versnippering van kennis, kunde, ervaring en activiteiten, inefficiënte inzet van middelen, ongewenste concurrentie en opdrijving van kosten. Ook maakt deze regionale samenwerking het mogelijk om goede afspraken te maken met koepelorganisaties, brancheverenigingen en onderwijsinstellingen. Deze aanpak is aanvullend op de activiteiten die voor het energiedienstenbedrijf worden georganiseerd.

Kosten

Voor de uitrol van 'Werkvloeren' is geld nodig (ook al is veel materiaal daarvoor al ontwikkeld en gefinancierd). Een deel daarvan kan vermoedelijk worden gevonden uit budgetten van het Platform Economie. Een eigen bijdrage vanuit de gemeente / deelregio waar de Werkvloer gevestigd zal worden blijkt daarnaast echter nodig.

Capaciteit

De gemeente / deelregio waar de Werkvloer gevestigd zal worden zal ook moeten zorgen voor de bemensing daarvan (waarbij nadrukkelijk overigens ook lokale partners kunnen worden betrokken zoals UWV). Per deelregio zal daarnaast menskracht en deskundigheid ter beschikking moeten worden gesteld om input te leveren t.b.v. de voorbereiding van een Human Capital Agenda Energietransitie. In de praktijk zal dit vermoedelijk betekenen dat de grote gemeenten in de deelregio's hierin het voortouw zullen nemen en dat de kleinere gemeenten op hun inzet kunnen meeliften.

5) Monitoring en verantwoording duurzaamheid

Advies

Mee doen

Toelichting

Monitoring en rapporteren over stand van zaken duurzaamheid binnen MRA is belangrijk. Deze informatie is nodig om de effectiviteit van het beleid te kunnen meten en nieuwe beleid of maatregelen te formuleren. Monitoring is ook een vorm van benchmarkanalyse die gemeenten en regio inzicht geeft in hun prestaties ten opzichte van andere gemeenten en regio's binnen MRA. Belangrijk is wel om te benadrukken dat er zoveel mogelijk gebruik gemaakt wordt van bestaande gegevens (bijv. CBS en Klimaatmonitor) en dat er afstemming plaats vindt met RES NH-Zuid.

Kosten
Capaciteit

Is ook opgenomen in het concept van de nieuwe MRA agenda als Brede Welvaartsmonitor.

Geen extra kosten

Waarschijnlijk komt er, a la model dat wordt gehanteerd bij de voorbereiding van de Economische Verkenningen, een begeleidingscommissie met vertegenwoordigers van vooral grotere gemeenten in de MRA en de provincies. Capaciteitsinzet zal daarom beperkt zijn tot het aanleveren van data/gegevens.